

Ievads

Krājuma lietotājiem

«Tiesvedības rokasgrāmata» top, sadarbojoties Izdevniecībai «Dienas Bizness» un zvērinātu advokātu birojam «COBALT».

Kāpēc tiek izdota «Tiesvedības rokasgrāmata»? Prakse rāda, ka strīdu risināšana tiesas ceļā kļūst arvien izplatītāks veids, kā uzņēmēji un publiskā sektora institūcijas nodrošina savu mērķu sasniegšanu. To pierāda augošais tiesvedības procesu skaits šajā gadā – krimināllietās, administratīvajās lietās un īpaši civillietās.

Rokasgrāmatas uzdevums ir dot praktisku informāciju par tiesvedības procesu vadītājiem un uzņēmējiem, kam nav juridiskas izglītības un ikdienas pieredzes tiesu darbos vai juridisko jautājumu risināšanā; izdevums atklās, kuros jautājumos jāvērsas tiesā, kā jānoformē prasības pieteikums, kā notiek tiesvedība civilajās un administratīvajās lietās, kā arī starptautisko normatīvo aktu nianšes.

Lai arī, mūsaprāt, šajā grāmatā esam aptvēruši būtiskākos jautājumus par tiesu, tomēr ir jāņem vērā, ka katrs process atšķiras. Tādējādi «Tiesvedības rokasgrāmata» izmantojama kā idejisks atbalsts. Tas nozīmē, ka katras problēmsituācijas vai strīda risināšanā ieteicams vērsties pie kvalificētiem speciālistiem. Mūsaprāt, zvērinātu advokātu biroja «COBALT» juristi ir šo speciālistu rangū tabulas augšgalā.

Ceram, ka «Tiesvedības rokasgrāmata» būs labs izziņas avots, kurā lasītājiem būs visa nepieciešamā informācija, kas palīdzēs risināt dažādus jautājumus tiesā gan prasītāju, gan atbildētāju statusā.

Ar cieņu,

Izdevniecības «Dienas Bizness»

Cienījamie rokasgrāmatas lietotāji!

«Tiesvedības rokasgrāmatu» sagatavojuši zvērinātu advokātu biroja «COBALT» speciālisti tiesvedības jomā. Tā ir iecerēta kā praktisks rīks ikvienai personai, kurai piedalīšanās tiesvedībā neietilpst profesionālo uzdevumu lokā, it īpaši komersantiem, juristiem, kā arī visiem citiem interesentiem, kuri vēlas saprast, ko sagaidīt un ar ko rēķināties, verot tiesas durvis.

2017-01

IEV 1

Rokasgrāmatas saturs aptver tiesvedības norisi civillietās, vispārējos administratīvās tiesvedības noteikumus, ciktāl tie atšķiras no tiesvedības norises civillietās, kā arī tiesvedību Satversmes tiesā. Tiesvedības norises izklāsts neietver informāciju par lietas vešanas taktiku, jo šis kompleksais jautājums ir atkarīgs no katras lietas īpatnībām.

Lai arī rokasgrāmata var tikt lasīta fragmentāri, lasītājam uzmeklējot vajadzīgo nodaļu, pirms tam ir lietderīgi iegūt izpratni par tiesu sistēmu. Tas palīdzēs labāk uztvert turpmākās nodaļas, kurās aprakstīti tiesvedības procesa soļi šajā sistēmā. Tiesu iekārta ir strukturēta hierarhiskā veidā, kas to padara visai vienkārši aprakstāmu un saprotamu, taču jāņem vērā, ka vietumis sastopamas atkāpes no tās uzbūves pamatprincipiem.

Tā kā izdevuma mērķauditorija ir galvenokārt komersanti, tajā aprakstītās tiesvedības norises un piemēri lielākoties saistīti ar civillietu – it sevišķi komerclietu – izskatīšanu. Šī iemesla dēļ rokasgrāmata neaptver nedz tiesvedību kriminālprocesā, nedz tiesvedības īpatnības laulības šķiršanas, mantojuma un citās specifiskās lietās.

Saturs veidots tā, lai lasītājs pēc iespējas ātri un parocīgi var atrast atbildi uz viņu interesējošo jautājumu. Rokasgrāmatā galvenokārt sniegta informācija par tiesvedības praktisko norisi, cenšoties izvairīties no teorētiskas apceres, praksē neatrisinātu jautājumu izklāsta un polemikas. Dažās vietās grāmatas veidotāji uzskatījuši par nepieciešamu īpaši paskaidrot kādas tiesību normas vai juridiska jēdziena nozīmi vai arī norādīt uz potenciāli aktuālu problēmjautājumu.

Izdevuma tekstā biežāk minētie normatīvie akti ir Civilprocesa likums un Administratīvā procesa likums, kas attiecīgi saīsināti – CPL un APL.

Papildus «Tiesvedības rokasgrāmatai» pieejami tiesvedībā izplatītāko dokumentu paraugi. To mērķis – atvieglot procesuālo dokumentu noformēšanu un sniegt priekšstatu par attiecīgā dokumenta saturu. Tomēr jāņem vērā, ka katra tiesvedība un procesuālā darbība ir unikāla, tādēļ procesuālo dokumentu paraugi lietojami ar apdomu, proti, paraugi nav uzskatāmi par universālu risinājumu visām situācijām. Turklāt grāmatas pielikumā ietverti tikai biežāk sastopamie procesuālie dokumenti, paturot prātā, ka arī to veidi un saturs var būt ļoti dažādi.

Lai gan rokasgrāmatā aprakstīti galvenie tipiskas tiesvedības jautājumi, bieži vien lietā sarežģījumus var radīt kāda specifiska procesuāla norma, netipiska un tiesību normās neparedzēta situācija, lietas dalībnieka vai tiesas kļūda utt., tādēļ grāmatas sastādītāji atgādina, ka konkrētu lietu izskatīšanā uzticamākais palīgs ir likuma teksts un profesionāļa padoms.

Ar cieņu,

IEV 2

2017-01

«COBALT»

«Tiesvedības rokasgrāmatas» autori

2015. gada 18. maijā «Raidla Lejiņš & Norcous» advokātu biroji Latvijā un Lietuvā, kā arī «LAWIN» advokātu birojs Igaunijā apvienojās, izveidojot jaunu Baltijas apvienību – «COBALT». Vienlaikus darbību uzsāka «COBALT» birojs Baltkrievijā. Patlaban pēc īstenotās «COBALT» un «Borenius» Baltijas un Baltkrievijas komandu apvienošanās «COBALT» uzskatāma par vienu no lielākajām advokātu biroju apvienībām reģionā ar 170 advokātu un juristu komandu.

▣

Esam cieši integrēta un starptautiski atzīta advokātu biroju apvienība ar vairāk nekā 20 gadu pieredzi juridisko pakalpojumu tirgū. «COBALT» juristu komanda nodrošina augstākā līmeņa juridisko atbalstu lielākajiem reģionālajiem un starptautiskajiem uzņēmumiem, kā arī valsts un pašvaldību iestādēm.

Daces Silavas-Tomsones un Laura Liepas vadībā «COBALT» Latvijas birojā praktizē 47 advokāti un juristi, to vidū 8 partneri – Dace Silava-Tomsone, Lauris Liepa, Ģirts Lejiņš, Indriķis Liepa, Guntars Zīle, Gatis Flinters, Ingrīda Kariņa-Bērziņa un Toms Šulmanis.

Vairāk nekā 20 gadu prakses gaitā «COBALT» ieguvis plašu pieredzi dažādu juridisku strīdu risināšanā tiesās un šķīrējtiesā, tai skaitā efektīvi izmantojot ārpusstiesas strīdu risināšanas metodes. Latvijas birojs sekmīgi risinājis vienu no pirmajiem mediācijas procesiem valstī. Birojs pārstāv klientu intereses daudzās sarežģītās tiesvedībās Latvijā un ārvalstīs, tai skaitā Eiropas Savienības tiesā un Eiropas Cilvēktiesību tiesā. Birojam ir attīstīta kompetence Satversmes tiesas procesos, pārstāvot privātpersonu, komersantu un Latvijas Republikas Saeimas un valdības intereses.

«COBALT» profesionāļi piedāvā juridiskos pakalpojumus visās komersantiem nozīmīgās prakses jomās – uzņēmumu iegāde un apvienošana, korporatīvās tiesības, banku un finanšu tiesības, kapitāla tirgi, Eiropas Savienības un konkurences tiesības, tiesvedība un strīdu risināšana, nodokļi, restrukturizācija un maksātspēja, nekustamais īpašums un būvniecība, vides tiesības, intelektuālais īpašums un tehnoloģijas, darba tiesības.

Zvērinātu advokātu birojs «COBALT»

Marijas iela 13 k-2, Rīga, LV-1050

Tālrunis 67201800

2017-01

IEV 3

riga@cobalt.legal

www.cobalt.legal

▣ **Ģirts Lejiņš**

Partneris, zvērināts advokāts ar vairāk nekā 25 gadu praktiskā darba pieredzi. Latvijas Republikas Advokātu kolēģijas biedrs kopš 1992. gada. Pārstāvējis klientus daudzos nozīmīgos starptautiskos šķīrējtiesas procesos. Vairāku starptautiskos juridiskos izdevumos publicētu rakstu autors, piedalījies ar ziņojumiem starptautiskās konferencēs civiltiesību un civilprocesa jautājumos.

▣ **Lauris Liepa**

Vadošais partneris, zvērināts advokāts ar vairāk nekā 20 gadu praktiskā darba pieredzi. Viens no atzītākajiem ekspertiem tiesvedību un konstitucionālo tiesību jomās Latvijā. Piedalījies vairākos pēdējo gadu svarīgākajos tiesvedības procesos Latvijas tiesās, Eiropas Savienības tiesā un Eiropas Cilvēktiesību tiesā. Praktizē kā šķīrējtiesnesis un ir sniedzis atzinumus par Latvijas tiesībām ārvalstu tiesām, t.sk. ASV, Londonā un Stokholmā. Vairāku nozīmīgu juridiskām tēmām veltītu publikāciju autors, Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes un Rīgas Juridiskās augstskolas lektors.

▣ **Mārtiņš Aljēns**

Zvērināts advokāts. Vairāk nekā desmit gadu pieredze finanšu un banku tiesību jomā, kas gūta darbā respektablās vietējās un ārvalstu bankās. Viņš ir vedis daudzas tiesvedības un parādu piedziņas lietas, pārstāvot banku un finanšu sektora klientus, kā arī konsultējis klientus apdrošināšanas un sākotnējā publiskā piedāvājuma jautājumos. Publicējis rakstus starptautiskos tieslietu izdevumos.

▣ **Kristīne Zīle**

Zvērināta advokāte ar vairāk nekā 15 gadu praktiskā darba pieredzi civillietās. Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes Civiltiesisko zinātņu

katedras lektore, lektore Latvijas Tiesnešu mācību centra un Latvijas Zvērinātu notāru padomes organizētajās mācībās. Tieslietu ministrijas Civillikuma ģimenes tiesību un mantojuma tiesību daļas modernizācijas darba grupu locekle, rīcībspējas tiesiskā regulējuma darba grupas locekle.

▣ **Sergejs Rudāns**

Zvērināts advokāts. Pārstāvējis klientus visu līmeņu tiesās, turklāt vairākas no Sergeja vestajām lietām būtiski ietekmējušas turpmāko tiesu paraksi. Kā klientu pārstāvis piedalījies tādās sarežģītās tiesvedībās kā zaudējumu atlīdzības piedziņa no valdes locekļa, maksātnespējīgas sabiedrības noslēgto darījumu apstrīdēšana, dalībnieku sapulces lēmuma spēkā neesamības atzīšana utt. Nodarbojas arī ar vispārējiem civiltiesību un komerciesību jautājumiem. Vairāku nozīmīgu juridiskām tēmām veltītu publikāciju autors.

▣ **Sandija Novicka**

Zvērināta advokāte. Nodokļu, finanšu un apdrošināšanas pakalpojumu, Eiropas Savienības un konkurences tiesību eksperte. Viņa ir vadījusi daudzus sarežģītus nodokļu plānošanas projektus un nodokļu tiesvedības lietas, jo īpaši netiešo nodokļu jomā. Lasījusi lekcijas nodokļu tiesībās, Eiropas Savienības tiesībās un valsts atbalsta jautājumos Latvijas Tiesnešu mācību centrā, Valsts administrācijas skolā un Rīgas Juridiskajā augstskolā. Daudzu publikāciju autore.

▣ **Uģis Zeltiņš**

Zvērināts advokāts. Strādājis kā vadošais advokāts daudzās Eiropas Savienības un konkurences tiesību, valsts atbalsta un publisko iepirkumu lietās, pēta civilo un administratīvo strīdu konstitucionālos aspektus. Latvijas Republikas Satversmes tiesas padomnieks Eiropas tiesību jautājumos (2006. gadā), Satversmes tiesas tiesneša palīgs (2004.–2006. gadā). 2007. gadā Eiropas Koledžā Brigē (*College of Europe, Brige*) iegūts tiesību maģistra grāds Eiropas tiesībās.

▣ **Maija Tipaine**

Zvērināta advokāte. Regulāri piedalās šķīrējtiesas procesos gan kā šķīrējtiesnese, gan klientu interešu pārstāve. Lektore Latvijas Tiesnešu mācību centrā. Vairāku publikāciju autore par šķīrējtiesu institūta problēmām un
2017-01 IEV 5

attīstības perspektīvām. Stokholmas Universitātes Juridiskajā fakultātē (*Stockholm University, Department of Law*) 2006. gadā iegūts tiesību maģistra grāds Starptautiskās komercarbitrāžas tiesībās (*LL.M. in International Commercial Arbitration Law*). Piedalījies kā tiesnese populārajās «Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot Court Competition» tiesu izspēlēs.

▣ **Edvīns Danovskis**

Akadēmiskais konsultants, tiesību zinātņu doktors, jurists. Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes Valststiesību zinātņu katedras docents. Satversmes komentāru līdzautors, daudzu publikāciju autors saistību tiesību un administratīvā procesa tiesību jautājumos. Piedalījies vairākās tiesību jautājumiem veltītās konferencēs Latvijā un ārvalstīs.

▣ **Kristīne Patmalniece**

Zvērināta advokāte. Specializējusies darba tiesību, imigrācijas, korporatīvo tiesību un regulēto nozaru jomā. Plaša pieredze nestandarta darba tiesību jautājumu risināšanā, tai skaitā saistībā ar ārvalstu pilsoņu nodarbināšanu.

▣ **Līga Fjodorova**

Zvērināta advokāte. Nodrošina klientu pārstāvību tiesvedībā un šķīrējtiesu procesos, kas skar intelektuālā īpašuma tiesību, komerciesību un starptautiskās tirdzniecības un pārvadājumu tiesību jomas. Līga ir Latvijas Republikas patentpilnvarotā preču zīmju lietās un Eiropas preču zīmju pilnvarotā (*European Trade Mark Attorney*). Viena no vadošajām intelektuālā īpašuma jomas ekspertēm Latvijā, regulāri pārstāv klientu intereses sarežģītos preču zīmju un autortiesību strīdos.

▣ **Linda Bīriņa**

Zvērināta advokāte. Intelektuālā īpašuma, mediju un privātuma tiesību, reklāmas un patērētāju tiesību, datu aizsardzības jautājumu un darba tiesību

eksperte. Savā vairāk nekā 10 gadus ilgajā praksē guvusi plašu pieredzi, pārstāvot klientus nepatiesu ziņu atsaukuma, goda un cieņas aizskārums, kā arī morālā kaitējuma atlīdzības tiesvedības procesos. Vairāku starptautisku publikāciju un pētījumu līdzautore mediju un datu aizsardzības jomā.

▣ **Matīss Šķiņķis**

Zvērināts advokāts. Pārstāv un konsultē klientus saistībā ar potenciālajām un esošajām tiesvedībām Satversmes tiesā un Eiropas Cilvēktiesību tiesā, specializējies pirmstiesas strīdu risināšanā un tiesvedībās administratīvajās tiesās. Guvis plašu pieredzi, pārstāvot klientu intereses Satversmes tiesas mutvārdu procesā, kā arī nodokļu strīdos tiesvedībās ar Valsts ieņēmumu dienestu.

▣ **Edgars Pastars**

Zvērināts advokāts. Viens no atzītākajiem valststiesību ekspertiem Latvijā, specializējies konstitucionālajās tiesībās un administratīvajās tiesībās, kā arī tiesvedībā šajās tiesību nozarēs. Nodrošinājis Saeimas pārstāvību Satversmes tiesā vairāk nekā 90 lietās. Bijis Valsts prezidenta, valsts kontroliera, Saeimas Juridiskā biroja juridiskais padomnieks un Satversmes tiesas tiesneša palīgs. Vairāku likumu un grāmatu, pētījumu un publikāciju autors un līdzautors.

▣ **Dita Buša**

Zvērināta advokāte. Korporatīvo un nekustamā īpašuma, kā arī darba tiesību eksperte ar vairāk nekā 10 gadu pieredzi juridiskajā jomā. Sniedzot juridisko atbalstu gan vietējām, gan ārvalstu kompānijām, nodrošina klientu pārstāvību dažādu veidu civiltiesisko strīdu risināšanā.

▣ **Marija Berdova**

Zvērināta advokāta palīdzē. Praktizē «COBALT» tiesvedības prakses grupā, specializējoties klasiskajos saistību tiesību jautājumos. Vienlaikus specializējusies korporatīvo un migrācijas tiesību, tai skaitā bēgļu un politiskā

2017-01

IEV 7

patvēruma meklētāju tiesību, jautājumos, nodrošinot gan juridiskas konsultācijas, gan klientu pārstāvību strīdos valsts iestādēs.

▣ **Sabīne Vuškāne**

Vadošā speciāliste nodokļu jomā. Specializējas īpaši sarežģītu nodokļu jautājumu izpētē un risinājumu izstrādē, kā arī sniedz atbalstu nodokļu pārbaudēs. Vairāk nekā 17 gadu pieredze sarežģītu nodokļu plānošanas un nodokļu risku novērtēšanas projektu īstenošanā vietējos un pārrobežu darījumos, jo īpaši saistībā ar PVN. Aktīvi iesaistās likumdošanas procesā, piedaloties Latvijas nodokļu likumu grozījumu izstrādē; regulāri uzstājas semināros un konferencēs par nodokļu jautājumiem Latvijā.

Lietotie saīsinājumi

ADR – alternatīvie strīdu risināšanas veidi

APL – Administratīvā procesa likums

CPL – Civilprocesa likums

EKL – Eiropas Kopienas dibināšanas līgums (šobrīd – Līgums par Eiropas Savienības darbību)

EKT – Eiropas Kopienu tiesa (šobrīd – Eiropas Savienības Tiesa)

ES – Eiropas Savienība

EST – Eiropas Savienības Tiesa

KNAB – Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs

PIT – pirmās instances tiesa (šobrīd – Eiropas Savienības Vispārējā tiesa)

PTAC – Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

PVN – pievienotās vērtības nodoklis

Senāts – Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts

VID – Valsts ieņēmumu dienests

Rokasgrāmatas aktualizācija

«Tiesvedības rokasgrāmata» ir abonentizdevums, saturs tiek atjaunots ar praksē aktuāliem jautājumiem.